

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Synodus Nicæna II. Generalis. Sub Hadriano papa I. anno DCCLXXXVII.

Parisiis, 1644

Sermo Lavdatorivus Sanctae Pronvntiatus Synodo ab Epiphanio diacono
ecclesiae Catanae Siculorum prouinciae, ac loci seruatore Thomae
archiepiscopi Sardorum insulae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15473

SERMO LAVDATORIVS SANCTÆ PRONVN-
tius Synodo ab Epiphano diacono ecclesiæ Catanæ ANNO
Siculorum prouinciæ, ac loci seruatore Thomæ CHRISTI
archiepiscopi Sardorum insulæ. 787.

BEATVS propheta Isaias diuino accepto Spiritu factam gentium per Christum redemptionem valde bene præuidens, & eorum qui per ipsum saluandi erant multitudinem non ignorans, vt ex persona Dei alicubi pronuntiauit his qui per singula tempora sacrorum fortiuntur præposituram ouilium, hæc: *Ambulate per portas meas, & ducite populum meum, & lapides a via proiicite.* Quanam intelliguntur portæ, nisi diuinitus inspiratæ scripturæ, sanctorumque prophetarum verba? Quæ nimirum quasi quasdam intellectuales portas rationabilium pastores pecudum interpretando aperientes, sic eas ad latum & verum adducunt ostium, videlicet Dominum nostrum Iesum Christum, qui vere ad Patrem nobis factus est ostium, quemadmodum ipse ait, quia *ego sum ostium.* Porro lapides qui in via proiecti sunt, scandala forte sunt hæreticæ factionis, quæ veluti quidam lapides fidei nostræ semitæ apposita, eos qui ad Christum qui vera est via, properare volunt, impie impedire procurant, quantum in se est, iter eis salutis claudere festinantes. Rursusq; via hæc Dominus vtique noster Iesus Christus coniiicitur, sicut ipse ait: quia *ego sum via.* Hæreticorum ergo scandalis, ac si quibusdam lapidibus, sacerdotum peritissimi, ingeniosè satis & artificiosè ductore Spiritu a via nostra, id est fidei ratione purgatis, non solum hos contra capita eorum qui illos iecerant, mittunt, verum etiam hoc modo semitam quæ ducit ad *viam, subiectis plebibus facilem & tritam efficiunt; ita ^{*f. vii. m.} vt possint sapere ac dicere: *Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium. Laqueus contritus est, & nos liberati sumus. Adiutorium nostrum in nomine Domini.* En igitur diuinus sacerdotum conuentus dominicorum mandatorum sequax, huc ad venerabile dispensationis Christi mysterium paternis doctrinis ordinandum & enucleandum concurrat. Non quasi hoc ipsum primum plebibus prædicauerint, cum ante octingentos ferme annos in orbe toto fuerit prædicatum: sed quod tantum salutare consilium,

Isa. 57.

Ioan. 10.

Ioan. 14.

Psalm. 123.

ANNO
CHRISTI
787.

* f. ster-
coci, vel
ceu ster-
coca

quod per eum consummatum est, diuinæ scripturæ inter-
pretationibus lucidissime populis adaperuerunt, & hære-
ticos ab ipso petris allisos spiritus seu * stercora valde con-
gruere putauerint. Nouerunt enim prophetica[m] vocem
sibi quasi ex persona Dei etiam in hoc clamantem: *Sacer-* Amos cap. 6.
dotes audite, & contestamini domui Israel: haud dubium
quin spiritali. Quibus & nos quoque concurrentes, vtpo-
te quod in ipsis est pariter sentientes, splendido huic cho-
ro congratulamur, & præ desiderio mentis pennam mo-
uentes, quod possibile est ei conferre satagimus, & verbis
tempus decentibus præsens celebrare, ac præconiorum
hoc floribus coronare studemus spectaculum: nihil enim
prohibet. licet ad id perfecte præ inopia fortassis & infir-
mitate sensus pertingere nequeamus, quæ tamen nobis
sunt possibile[m] conferre maturamus. Sæpe namque paruus
calculus magnis commissus lapidibus, quantum in se fuit,
his immobilitatem se contulisse simulauit. Quis autem no-
ster sit sermo, in medium proferatur, * a diuinis vobis tra-
pezitis benignitate multa discutiendus, & diuinitus inspi-
rata scriptura probandus. O sacratissima statio, sursum at-
que deorsum hominem ad imaginem Dei factum ad re-
ctitudinem iterato saluate; & reditum ad originale[m] pul-
critudinem, quæ per incuriam sublata est, rursus per cu-
ram ei mereamini. Hoc enim siue obseruationes legalium
mandatorum, siue relationes hominum, qui more historiæ
bene aliterve in sæculo conuersati sunt, siue sacra psalmo-
rum eloquia, siue prouerbiales doctrinæ moralem nobis
narrantes philosophiam, per multam sollicitudinem expo-
suerunt. Sed impossibile erat facile lapsam peccatoque
submissam naturam nostram in se antiquissimam, ex qua
cecidit in Adam, recipere dignitatem. Quæ videlicet pot-
ius eguit alia quadam robusta & inexpugnabili meliori
virtute, quæ illam ex infirmo vlcerum sibi turgentium
proposito sanaret, & ad robustiorem valetudinem cum
quodam liberali augmento reduceret. Hoc igitur cum sci-
ret diuino Spiritu motus prophetarum chorus, alibi ali-
terque talium ei bonorum nuntia protulit, in suo tempore
vnusquisque prædicens, consempiternum & consubstan-
tiale[m] Dei Patris Filium & Verbum diuinitatis bonitatis suæ
ad nostram extremitatem profectum, nostram perfecte in-

* A verbis
Domini,
quæ ci-
tantur a
vetustis
patribus,
nec sunt
apud eu-
angelis-
tas: Es-
te probi
trapezita:

duisse naturam, & hanc inuisibili & qui sine materia est, igne diuinitatis suæ in antiquitatem reformasse. Alius quidem innuptam conceptionem & immaculatum ac virginales partum prædicans: alius vero * potentatum omnimodum exterminium, & imminutionem præuaricationis quæ obtinuit ab Adam, & in Adam facta est vsque ad legem, atque diabolici simul delicti. Alius autem eiusdem satanæ ac dæmonum, qui cum eo apostatæ facti sunt, exitialem ruinam a facie apparentis Dei, atque incomparabilem gratiarum actionem redemptori afferendam a nobis qui redempti sumus, super largissimis bonis quæ in nobis patrata sunt. Ast alius voluntariam incarnati Dei passionem, & in infernum descensionem, & rursus ex inferno validum reditum cum animabus, quæ inuitabilibus illis vinculis tenebantur. Alius vero gloriosum a nobis ad Patrem qui in cælis est, regressum, & ad Patris dexteram sessionem: alius autem descendentem de cælo nobis collatum, qui in illum credimus * sine inuidia, Spiritus aduentum; & in omnes gentes euangelicæ prædicationis circuitum velocissimum: & quod hinc factum est per orbem terrarum idolorum omnimodum exterminium, per mundam reuersionem ad vnum & solum verum Deum nostrum effectam, atque imprætermittam & iugem latram, quæ illi a nobis per vniuersam terram intelligibiliter & spiritaliter exhibetur. Quæ omnia veritate temporibus suis terminata sunt, & finem gloriosissimum susceperunt. Audi igitur Paulum magna voce clamantem, & veritatem istam corroborantem: *Deus manifestatus est in carne, iustificatus est in spiritu, apparuit angelis, prædicatus est gentibus, creditus est in mundo, assumptus est in gloria.* O magni doctoris affectum! Deus, inquit, manifestatus est in carne, quod est omnium bonorum causa, indeficiens donatio, sufficientissimæ diuitiæ, perennis non auferendorum charismatum fons, infatiabilis esurientium esca, viuificus de cælo panis, iugis sitientium riuus, ex quo qui biberit, non sitiet in æternum. His manifestatus est in carne: sed & mundo, ait, creditus est. Quomodo creditus est in mundo? dic beate Paule: Imbue & nos ex arcanis illis vocibus, quibus in abditis paradisi imbutus es. Imbue etiam nunc prædicatione, cuius creditus es in omnes gentes prædicator & apostolus fieri.

ANNO
CHRISTI
787.

*f. potentatum

G. Iohannes,
id est, co-
piosum.

1. Tim. 3.

Ioan. 4.

In-

ANNO
 CHRISTI
 787.

Infunde præfenti ecclesiæ veritatis verbum, extingue spiri-
 ritales hæreticorum visus, vt quondam Elymæ magi: ex-
 prime cum fiducia dispensationis mysterium. Loqueris e-
 nim etiam post mortem voces excellentius, & operaris in
 spiritu quæcumque vis. Etiam inquit Doctor: *Mibi minimo* Ephes. 3.
omnium sanctorum data est gratia hæc in gentibus, euangelizan-
di videlicet inuestigabiles diuitias Christi, & illuminandi om-
nes, ac docendi, quæ sit dispensatio mysterii absconditi a sæculis a
Domino, qui omnia creauit. Quapropter audite: Creditus est, Coloss. 1.
dixit, in mundo, reconcilians omnia in semetipso, & pacificans
per sanguinem crucis suæ, siue quæ in terra, siue quæ in cælis sunt.
 O sublimem hanc prædicationem! O inenarrabilem istam
 misericordiam! Vnigenitus Filius Dei omnia in seipso re-
 concilians pacificauit per sanguinem crucis suæ. Et quo-
 modo quidam post tantam ineffabilem reconciliationem
 nos fieri priorum seditiosorum inimicorum affirmant?
 Quomodo post vnus & solius veri Dei agnitionem adora-
 re idola Christianos dicere ausi sunt? Præsertim cum pro-
 pheta omnimodam horum comminutionem quodammo-
 do clamet & dicat: *In die illa apparebit Dominus, & exter-* Zach. 13.
minabit deos gentium terræ: & adorabit eum vnusquisque de
loco suo, omnes insulæ gentium. Ecce subuersionem idolo-
 rum, & Deo celebrandam adorationem ab vnoquoque de
 loco suo audiuius. Quomodo igitur nos qui hoc agimus,
 idololatriam exercere accusamur? Quis autem & omni-
 no posset in antiquitatem idolorum errorem renouare su-
 per terram? Si enim nequissimi dæmones qui per hæc pla-
 cantur, hoc facere possunt, quomodo non destruetur to-
 tum dispensationis mysterium, sancta manifeste claman-
 te scriptura, *Quia percussit inimicos suos in posteriora?* In Psalm. 77.
 In quo innuitur, quia Christus etiam opprobrium sempiter-
 num dedit eis. Qui enim potest aliquid operari, non in-
 ter mortuos, sed inter viuentes adhuc procul dubio con-
 stituitur. Quomodo autem & ipse proprios confortans
 discipulos, & ad omnes vel qualecumque difficultates
 viriliter subeundas adhortans, veritatem dicet, cum asse-
 rat: *Confidite, ego vici mundum?* Ioan. 16. Si enim quod hic vicisse
 se repromittit, hoc illi valuerunt rursus per rebellio-
 nem auferre, non vtique tale quid victoria nominabitur,
 nec inter fortia facta connumerabitur. Nam quomodo

victoria erit, si liberator in finem minime lucrifaciat, sed
similibus ab his qui prius superati fuerant, luctaminibus re-
digatur? verum nec similibus, sed fortioribus? Nam possi-
dere quid & perdere, plus mihi, quam non acquisitum non
possidere, in rationem imbecillitatis reputabitur. Porro
vbi putas idolorum status? qui hoc dicentes posuistis,
aiunt. Et si in antiquis dæmoniorum templorum sedibus,
nondum hoc Christianis in causam criminis irrogabitur.
Videmus enim reliquias in quibusdam locis priscorum dæ-
moniorum templorum a veteribus derelictas, ad pom-
pam, vt reor, eorum qui in his immolauerunt; vel etiam
ad memoriam, quod nos redempti sumus, & in gratiarum
actiones ducentem per visibiles infirmasque formatio-
nes: ex quibus Christianorum abominabiles factæ sunt
cultura, a quibus per Christum erepti sumus, nisi in Chri-
stianissimis hæc, inquit, ecclesiis nostris inuenirentur.
O prauitatem quæ hinc efficitur! o pessimam blasphemiam!
Quomodo enim, vbi Christus caput & fundamen-
tum est secundum sapientissimum Paulum, hoc fieri pote-
rit? Fraudati vere sumus spe nos Christiani: decepti sumus
etiam prædicatorum vocibus, qui etiam Deum nobis a
dæmoniorum superstitione nos liberaturum in mundum
venisse prædicauerunt. Quomodo etiam hoc penitus di-
cere potuerunt? Nam * interrogauerunt eos qui sic sapiunt,
Vtrum hoc capite nostro permittente factum sit, an forte
volente quidem ne fieret, non valente tamen auxiliari:
& quomodo subsequenter hoc non sit totius blasphemiam:
Si enim verax est sacratissimus Paulus, dum Christum Fi-
lium Dei, virtutem & Dei sapientiam nominat, quomodo
quæso valuit Patris inexpugnabilem virtutem & sapien-
tiam, quæ omnibus esse tribuit, quidquam eorum quæ sunt
exuperare? Perspicuum enim est, quia si istud huic acci-
dit, nec id quod non est hæc, a talibus accusationibus
pellent. Quomodo enim Deus omnipotens, potens &
fortis Pater adhuc dicatur, si quæ sua sublata sunt virtu-
te, subdita inimicis sunt effecta? Vel quo pacto Filius in-
dulsit in ecclesiam, quam proprio sanguine suo sibi de-
sponsauit, immanibus taliter & immisericordibus rur-
sus deseruire spiritibus? præsertim cum hymnographus
dicat: *Quia secundum altitudinem cæli a terra confirmauit*

1. Cor. 3.

1. Cor. 1.

Psalm. 102.

* s. inter-
rogemus

ANNO
CHRISTI
787.

Dominus misericordiam suam super timentes eum. Si enim in hoc incarnatus est, ut de eorum nos manu liberaret secundum propheticas prolocutiones: liberati autem sumus, ut aiunt, ad modicum: non fuit, sed putata est. Non enim *gladii, sed abundantioris & difficilioris seruitutis nobis factus est causa, tanto inimicos nostros ferociores construens, quanto illos nos liberati, ut opinamur, irrisimus. Vbi autem continua misericordia conseruatur, quam secundum altitudinem caelestem a terra *immenfa super nos confirmasse se repromisit, quod indicat infinitum? Vel quomodo iniquitates nostras elongasse a nobis dicitur, quantum distat ab oriente vsque ad occidentalem plagam, quod omnimodam redemptionem signat, si adhuc eisdem implicamur erroribus? Et certe videmus medicorum peritissimos, cum aliquem infirmo corpore iacentem artis suae diligentis adiuuerint, & ad sanitatem reduxerint, non cum mox a praesenti liberauerint passione, suae subtrahere artis experientiam, sed certe vitae circuitum cautiorem ei per quaedam auxilia praemunire, valentia sollicitum operari: quatenus non eisdem forte per imperitiam iterum molestiis opprimatur. Ast rursus si verum est, quemadmodum & comprobatum est, quia nostram vnigenitus Dei & Patris Filius induit naturam: manifestum est, quod propriis eam bonis ditauerit, & praecipuis Spiritus donis repleuerit, ne de cetero saeculi cuiusquam egeret auxilio, semel ab eo robore qui hanc assumpsit, accepto. Hoc enim, reor, & beatus euangelista insinuat, cum tempore baptismatis omnium nostrum saluatoris Christi se vidisse dicit Spiritum sanctum de caelis descendentem & manentem super eum; significans eum naturam de cetero sine adiectione ditasse. Etenim non egebat ille qui per omnia Spiritui est coequalis, Spiritus de caelis aduentu, quantum ad propriae naturae pertinet rationem. Numquidnam in se augmentum sanctitatis acquireret, qui paternos in semetipso fert characteres, & Spiritus consubstantialitate nullatenus commutatur? Sed nostram in se praefigurabat gratiam: quoniam eo quo in Adam sumus priuati, per ipsum & in ipso sumus iterum locupletati, & naturae antiqua dignitas rediit. Si igitur Spiritus gratia super eum descendens mansisse legitur; & hoc quidem non est reiiciendum, naturam

Ibidem.

Marc. 1.

Ioan. 1.

scilicet deinceps conseruasse Verbum, apparuit, quia pro-
fecto huiusmodi gratia in omne genus pertransiit. Quo-
modo ergo perhibetur, nos veraciter ignorantia peccasse,
& quasi honorem qui erga Deum est exercendus, idolis
exhibuisse? Nam huiusmodi quidem per Christum gratia
sumus ditati. His dicendum est qui omnia præsumunt. Por-
ro si confessi fuerint, hæc nos quæ super verbum sunt bo-
na, per Christum meruisse, sed post hoc prioribus denuo
summissos esse erroribus: infirmata est ergo secundum
iplos gratia quæ per Spiritum data est, ne sufficienter vsque
in finem cum his qui semel hanc sortiti sunt, permaneret.
Et quid ita sapere magis impium vel infelicius? Vel quo-
modo is qui per omnia iustus est, & cunctis viuificam præ-
bet virtutem, omnium videlicet inspector atque omnipo-
tens Patris spiritus, natura sua deficiet, & mensuris infirmi-
tatis succumbet? Aut quomodo illud dicitur: *Vobiscum*
Math. 28. *sum omnibus diebus vsque ad consummationem sæculi?* Verum
salutaris fatebitur vox, si repromissionum eius res per ope-
ra in finem processisse non cernitur? Etenim talibus tunc
secum existentibus sanctis apostolis talem repromissio-
nem donauit. Quomodo enim vsque ad consummatio-
nem hi in carne permanserunt, qui etiam modicum post
regressum eius ad cælos in vita manentes, communi natu-
ræ functi sunt lege, vitam morte deferentes? Verum in nos
huiusmodi euangeliorum munus pertransit: qui videlicet
eorum prædicationi summissi sumus, & Christum qui cum
eis conuersatus est, nobiscum existentem in spiritu & per
totam vitam habemus. Expedi igitur in his plorare hære-
ticorum errorem, qui hæc taliter contempserunt, qui tam
manifestis dogmatibus obiurgantur, & tam Deo decibiles
irritas promissiones ecclesiæ catholicæ faciunt, his impie
derogantes. Nullatenus enim hæc a tradita sibi commota
2. Cor. 11. est fide: mansit autem sicut virgo casta, sicut scriptum est,
Christi sponsi sui arrham inuiolabile seruans, id est, datam
in se Spiritus gratiam. Cuius rei gratia & diuinus David
multis prius gentibus immobilitatem * fieri ab illa exhibi-
Psal. 45. *ta prædicans asserbat: Deus in medio eius non commouebi-*
92. *tur: etenim firmavit orbem terræ, qui non commouebitur: dia-*
** f. fidi*
bolicis videlicet impugnata machinamentis. Nam & si fir-
mamentum euangelicæ prædicationis quæ in eam data est,

ANNO
CHRISTI
787.

quidam antiquorum vel instantium hæreticorum concu-
tere voluerunt, illis tamen quod meditati sunt, in opus re-
putatum est. Huic autem soli immobilitas in æternum ser-
uata est iuxta repromissionem illius qui non mentitur, di-
cens: *Si oblita fuerit mulier pueri sui, vt non misereatur sobolis* 17a. 49.
ventris sui? Quod si & oblita fuerit huius mulier, sed ego non
obliuiscar tui, dixit Dominus. Dimissis itaque sermonum eo-
rum tortionibus, quibus in his vsi sunt, & a longe garrulis
fermocinationibus ipsorum aue dicto, sanctorum patrum
* f. lapidis saporis delectemur opinionibus. Deum igitur omnes
nobis in humana forma in mundum profectum a multi-
modo nos idolorum errore liberasse monstraerunt: sic
prophetica prolocutiones promulgauerunt, sic apostolica
gratia explanauit. Hac nos doctrina non in persuasibilibus
humanæ sapientiæ verbis, sed in ostensione spiritus, sicut
scriptum est, certificati sumus. Non enim nos sermonum
suasiones sic habere fecerunt; paganorum enim est hoc:
sed ipsarum rerum quæ confirmatæ sunt, veritas. Nam v-
bi est perniciofa dæmoniorum acies? vbi inanes & exe-
crandæ idolorum immolationes? Vbi falsi nominis deo-
rum deceptorix animarumq; corruptrices diuinationes?
Vbi debacchationes Veneris, & sacra mysteria Cereris,
atque Dianæ hospiticidia? Vbi Dionysii vesanæ festiuita-
tes cum illicita virorum vesania, & nuncupati Mithræ iu-
sta imbutio? Vbi subtus terram & supra terram facta &
aeria homicidia vocatorum deorum taliter delectan-
tium? Nonne omnia vnigeniti filii Dei aduentu perie-
runt, & finem profanissimum susceperunt? Nonne pul-
cre quondam dedicata eorum templa, nunc imperatoriis
elisa iussis & ad terram prostrata sunt? Nonne memoriæ
ipsorum ab omnium corde Christianorum disparuerunt,
& illud prophetiæ ipsis rebus factum aspicitur, videlicet:
Repleta est terra cognoscendi Dominum, quasi aqua multa quæ 17a. 11.
operit mare? Adoremus igitur Dominum qui apparuit, &
ab hoc nos sæuissimo liberauit errore. Hymnum dicamus
ipsius infinitæ misericordiæ, prædicemus ecclesiæ nostræ
altissimo monti horribilem & ineffabilem dispensationis
eius condescensum. Exaltemus voces in fortitudine, &
ne parcamus magnificentiam maiestatis eius incompre-
hensibilem, scilicet affectum quem erga nos exhibuit,

Mich. 7.

enarrantes. Dicamus ad eum & nos cum propheta: *Quis Deus sicut tu, auferens iniquitates, & occultans peccata residuis hereditatis tuæ?* Præterea choros ducamus cum præfenti sacro commercio, aue illi affati tamquam gaudii brauium tribuentes. Gaude igitur sacratissimum collegium diuini ac sacraei conuentus. Gaudete sanctorum patrum sanctissimi propugnatores. Gaude sine mendacio congregatio, in cuius medio Deus inambulat, sicut scriptum est. Gaude Concilium spiritali apparatione refertum: ex qua qui illustratur, non offendet ad lapidem hæreticæ falsæque locutionis spiritales animæ pedes. Gaude speculator diuinarum indagationum; quem qui modeste sequitur, a minitante romphæa eruitur. Gaude semper floride paradise, in cuius medio vitæ lignum plantatum est, per quadripartitam euangeliorum tabulam præfidens. Gaude aurea ignitaque columna in nouum Dei Israel, lucidis dogmatum doctrinis ab Ægyptiaca manu, id est hæretizantium errore liberans, & ad terram repromissionis patrum orthodoxia deducens. Audacter in ostensione veritatis & fiducialiter age. Reuelata facie gloriam sacrae & catholicæ ecclesiæ prædica. Supra petram stabilis conuersationis versatiles quorundam mentes doctrinis confirma.

Psal. 100.

Tuque præcipue o sanctorum patrum concors & sacratissime præco, atque instantis nostri cœtus exarche, qui sublimem nobis per Christum thronum adornas, magni & primi pastoris diligentissimum speculum, spiritus mundissimum habitaculum, rectissima orthodoxorum dogmatum ponderatio, politaque in Christo conuersationis habitæ regulæ nominatissima lucerna, & septem candelabrorum luminibus tota fulgidissima. Resplendere fac nobis tamquam ex inuisibili candelabro sacrae cathedræ euidetissimorum verborum perspicuitates. Distribue autem & esurientibus viuificum diuini magisterii panem, & nutri populum in extranea terra vagum effectum hæretici incolatus. Efficere nobis nouus Ioseph frumenti dator, & ambiguitates scripturalium explanans ænigmatum, opimis nos & spiritalibus interpretationibus nutri. Eleua oculos tuos, & vide super te collectos filios tuos, qui luporum congressionibus dispersi sunt. Plenum tibi esse omne sacratissimum hoc diuino decreto templum conspicitur. Cre-

ANNO
CHRISTI
787.

ANNO
CHRISTI
787.

bro mentis tuæ saltu bestiarum præoccupata impetus, & hos præueniens sapientia tua excludere. Semper ouili tuo tranquillitatem concilia. Præmium autem hoc frequentibus ac bene sonantibus ad Deum emissis orationibus, ut tibi in multitudinem augeatur secundum repromissiones quæ sunt in Abraham instar astrorum numeri factæ. Gaude vero & tu Nicensium inclita vrbs, inter metropoles opinatissimum nomen, Bithyniensium prouinciæ gloriosissimæ primitiæ: quæ prius quidem sanctorum decem & octo trecentorumque deiferorum patrum vestigiis sanctificata es, nunc autem horum successorum æque trecentorum cum quinque decadibus numerum complementium, ac reuerendorum monachorum qui pene innumerabilis sunt multitudinis, eisdem * benedictionibus circumdata es gratiis. In te quippe orthodoxiæ fundamentum a quadam satanica subuersione cõcussum * pereclitum, stabilimentum sine perturbatione percepit. In te feram illam & immitem bestiam, Arium scilicet, diuinus ille patrum chorus sacris scripturarum expansis captauit retibus, & terribilibus anathematibus perculit, & hinc Filium Dei & Patris, Dominum & consubstantialem gignenti, omnis natura hominum prædicare didicimus. & idcirco præfens sacratissimum compactum huius numerosi conuentus dualitas piorum imperatorum consolidans colligi sanxit, Irene videlicet noua Helena cum filio proprio Constantino nouo, quos in te Spiritus gratia, quæ tunc & nunc sanctis illuxit patribus, conseruet per largissima tempora, imperurbabile donans eis imperium, hostiumque nationes antepedes prosternat, quatenus nobis bonorum copia non deficiat. Gaude itaque in his o metropoleon inclita species; quoniam in te nobis & primo bonorum exordium, & nunc finis exortus est, venerabilium nimirum imaginum catholiciæ ecclesiæ prisca traditio in suis terminis restituta. Nunc vero lætatur cælum, & nubes stillant iustitiam. Nunc medius paries maceriæ dissolutus est vnitione diffusionis concessa, & in vnus assensionis conspirationem quaternitas orbis terræ collecta est. Nunc multæ quæ in diuersa trahebant, conuenerunt opiniones, & consonus hymnus a finibus terræ vsque ad fines terræ Deo dirigitur. Gaude igitur tripudians super his & tu catholica ecclesia

* benedictionum

in toto terrarum orbe diffusa. Duc choros exultans super filiorum tuorum conuentu: depone diuisionis pannos, & induere integra orthodoxæ tunica vnitatis. Iam non poteris opprobrium inimicis tuis, subsannatio & derisio populis qui in circuitu tuo sunt. Non iam timebis contemptus hominum, Hebræorum scilicet & Agarenorum, qui sine Deo & sacra initiatione consistunt, quasi tibi non fuerit perfectio fidei doctrinis apostolicis tradita. Iam non ab hæreticorum ore criminaberis, quasi recesseris ab vno Deo propter decentissimum honorem erga ipsius amicos exhibitum. Iam non reputaberis idolorum similis templis propter sacratissimarum in te imaginum erectionem effectam. Decet enim te tamquam regi sæculorum Filio & Verbo Dei nuptam, in carne ipsius dispensationis humanam formam habentem anthropomorphon imaginem per picturam ferre, vt innotescat quod regia sponsa sis. Decet enim Dei genitricis matris Christi qui te desponsauit, imaginem tuis sacratissimis parietibus factam in pictura & musiuorum opere ferre: quatenus gratia quæ tibi per hanc illuxit, tacita prædicatione communiter cunctis populis prædicetur. Nisi enim ex hac incarnaretur, quomodo tam specioso sponso tu spirituali copula iungereris? Decet enim te & omnium sanctorum apostolorum, & prophetarum, confessorum, patriarcharum, & sanctorum patrum, * studiosorum quoque ac martyrum, & totius pii collegii formatas imagines interius in picturarum confectioibus ferre: quatenus ipsa perfectionem Orientis qui te ab alto circumfulsit, omni visione ostentes. Aliis quidem tuam quodammodo prænuntiantibus uocationem, & prophetiis suis sponso quasi quibusdam dotibus antea desponsantibus. Aliis vero euangelicum tibi ministrantibus verbum, & per vniuersam terram dispersa rationabilia tibi ouilia colligentibus. Aliis autem suis quasi sudoribus per eandem in dogmatibus diligentiam incorruptibilitatem gregibus tuis mercantibus. Porro aliis sanguinibus suis erga te sinceram affectionem etiam vsque ad mortem conseruantibus, & hoc modo certitudinem in te veritatis demonstrantibus. Quibus cum denis millibus cælestium angelorum coronam ferens, & amplissime prædicans, enuntia virtutes eius qui de tenebris te idololatri

ANNO
CHRISTI
787.* i. asce-
tarum,
solitaria
vitam de-
gentium.

ANNO
 CHRISTI
 787.

trici erroris vocauit in admirabile lumen suum, id est, in se ac Patrem qui sine initio est, atque in consempiternum & consubstantialem Spiritum suum, in vnam scilicet quæ est super omnem principatum, naturam, fidem & confessionem. Cui gloria & imperium nunc & in vniuersa sæcula sæculorum. Amen.

ΤΩ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΑΓΙΩ - *PER CUNCTA SAN-*
 τήτω και μακαρωτάτω αδελφω *ctissimo & beatissimo fratri*
 και συλλειτουργω, κωλω Αδρια *& comministro, domino*
 να πάπα της πρεσβυτητας Ρωμης, *Hadriano papæ senioris Ro-*
 Ταρσσι *ma, Tarasius misericordia*
 Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρωμης *Dei episcopus Constantino-*
 εν κωλω χαιρειν. *poleos nouæ Romæ in Do-*
mino salutem.

ΗΡΚΕΙ μὲν ἡ σωτηρίας οἰκο-
 νομία τῆς μεγάλου θεοῦ & σωτή-
 ρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς εἰρήνην,
 ὁμόνοιαν τε καὶ συμφωνίαν πᾶσι τοῖς
 Χριστιανοῖς. αὐτὸς γὰρ μὲν πρὸς ἐκ νε-
 κρῶν ἀναβίωσιν τοῖς ἀποστόλοις αὐτῷ
 ἐμφυσήσας ἔφη· εἰρήνην τε καὶ ἐμεῖν
 δίδωμι ὑμῖν, εἰρήνην ἣ ἐμεῖν ἀφήμι
 ὑμῖν. ποῦ εἶεν διαμετρὸς ὁμοῦ πᾶσιν
 ἡμῖν ὁ ἀρπαγῆς εἰς τὸν οὐρανὸν, &
 εἰς τὸ παράδεισον εἰσελθῶν, & ἀκούσας
 ἀρρήτων ῥημάτων, Γαῦλος ὁ θεὸς ἀπό-
 στολος ἀπεφώνησεν εἰπὼν· Χριστὸς ὅστις
 ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρω
 ἐν, & τὸ μεσοποιῶν τῆς φραγμοῦ δια-
 λύσας, πρὸς ἑχθρῶν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ.
 & αὐτὸς Θεσσαλονικέσιν ῥημάτων πα-
 ραγγέλλει· ἀρεσὸν οὖν ἀδελφοὶ στήκετε,
 & κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, αἷς ἐδιδά-
 χθητε εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς
 ἡμῶν. ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἄρχαίκακος ἐχθρὸς
 διαβόλος οὐ κατέλιπε καὶ διαφορὰς
 καιροῦς πρὸς ἐποικοδομηθεῖσαν ἐπὶ τῷ
 θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφη-
 τῶν ἐκκλησίαν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῶν
 διαρρῆσθαι τε καὶ διαρρήσασθαι, ἐαυτὸν
 Concil. Tom. 19.

SUFFICERET quidem salu-
 taris dispensatio magni Dei
 & saluatoris nostri Iesu Christi
 ad pacem, vnanimitatem &
 concordiam omnibus Christia-
 nis. Ipse namque post ex mor-
 tuis resurrectionem apostolis
 suis insufflans ait: *Pacem meam* Ioan. 14.
do vobis, pacem meam relinquo
vobis. Cuius rei gratia conte-
 stans omnibus nobis ille qui ra-
 ptus in tertium cælum, & in pa-
 radisum ingressus audiuit arca-
 na verba, Paulus scilicet diuinus 2. Cor. 12.
 apostolus asseruit dicens: *Chri-* Ephes. 2.
stus est pax nostra, qui fecit utra-
que vnum; & medium parietem
*macerie * dissolvens, inimicitiam * dissoluit*
in carne sua. Et rursus Thessalo- 2. Thess. 2.
 nicensibus præcipiens ait: *Ita-*
que fratres stete, & tenete tradi-
tiones quas didicistis siue per ser-
monem siue per epistolam nostram.
 Sed quoniam inimicus qui ab
 initio nequam est diabolus,
 non dimisit per diuersa tem-
 pora ædificatam supra funda-
 mentum apostolorum & pro- Ephes. 2.
 phetarum ecclesiam, secun-
 dum quod sibi visum est, discin-